

ПрАТ «ВНЗ «МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ»

Навчально-науковий інститут права ім. князя Володимира Великого

Кафедра правоохоронної та антикорупційної діяльності

Затверджую:

Директор Навчально-наукового інституту
права ім. князя Володимира Великого

“ 29 ” 08 2025 р.
Микола ЗУБРИЦЬКИЙ

Схвалено на засіданні кафедри
правоохоронної та антикорупційної діяльності
Протокол № 1 від 28.08.2025 р.
Завідувач кафедри

Володимир ЗАРОСИЛО

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Теорія кримінально-правової кваліфікації злочинів»

Спеціальності: К9 Правоохоронна діяльність

Освітнього рівня: перший (бакалаврський) рівень

Освітньої програми: Правоохоронна діяльність

Спеціалізація: _____

Київ 2025

Загальна інформація про викладача. Контактна інформація

	Пугач Анатолій Володимирович
	Кандидат юридичних наук
	Доцент кафедри правоохоронної та антикорупційної діяльності
Дисципліни, які викладає НПП	Актуальні проблеми розслідування кримінальних правопорушень, Правові основи застосування примусу працівниками правоохоронних органів, Забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві, Теорія кримінально-правової кваліфікації кримінальних правопорушень, Основи ораторського мистецтва, Основи психологічної підготовки працівників правоохоронних органів.
Напрями наукових досліджень	Теорія адміністративного права, Система і структура судочинства та судоустрою, Система забезпечення правоохоронної діяльності, Судові та правоохоронні органи України.
Посилання на реєстри ідентифікаторів для науковців	ORCID: https://orcid.org/0009-0007-3283-2142 https://scholar.google.com.ua/citations?view_op=list_works&hl=uk&hl=uk&user=a5hvWUQAAAAJ
Контактна інформація викладача:	
E-mail:	Kaf.prd.409@gmail.com
Контактний тел.	490-95-02
Телефон кафедри	490-95-21
Портфоліо викладача на сайті кафедри /Інституту/ Академії	https://maup.com.ua/ua/pro-akademiyu/instituti/institut-prava/kafedra-pravoohoronnoyu-diyalnisty.html

Анотація дисципліни. Курс навчальної дисципліни «Теорія кримінально-правової кваліфікації злочинів» розрахований на засвоєння здобувачами вищої освіти основних теоретичних положень вчення про кваліфікацію кримінальних правопорушень в науці кримінального права, здобуття необхідних практичних умінь та навичок правильно кваліфікувати суспільно-небезпечні діяння, передбачені КК України.

Розробник силябусу навчальної дисципліни:

Пугач Анатолій Володимирович кандидат юридичних наук, доцент кафедри правоохоронної та антикорупційної діяльності

Викладач:

Пугач Анатолій Володимирович кандидат юридичних наук, доцент кафедри правоохоронної та антикорупційної діяльності

Силябус розглянуто на засіданні кафедри правоохоронної та антикорупційної діяльності
Протокол № 1 від 28.08.2025 р.

Загальна інформація про навчальну дисципліну

Назва навчальної дисципліни	Теорія кримінально-правової кваліфікації злочинів
Шифр та назва спеціальності	К9 Правоохоронна діяльність
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Статус дисципліни	обов'язкова
Кількість кредитів і годин	3 кредити /90 год Лекції : 20 Семінарські заняття: 14 Самостійна робота студентів: 86
Терміни вивчення дисципліни	5 семестр
Мова викладання	українська
Вид підсумкового контролю	залік
Сторінка дисципліни на сайті	https://maup.com.ua/ua/pro-akademiya/instituti/institut-prava/kafedra-pravooohoronnouy-diyalnisty/silabusi11.html

Предмет вивчення дисципліни - сукупність правовідносин, які складаються в сфері теоретичного опрацювання вчинених кримінальних правопорушень з метою визначення видів зазначених кримінальних правопорушень та розроблення напрямів щодо їх розслідування

Мета курсу: опанування теоретичних основ визначення видів кримінальних правопорушень та їх класифікації з метою їх ефективного розслідування, а також вивчення загальнонаукових та спеціальних методів теорії криміналістичної, загальних положень теорії розслідування окремих видів кримінальних правопорушень, а також тактики провадження окремих слідчих (розшукових) дій.

Завдання навчальної дисципліни: формування у студентів системи знань щодо закономірностей механізму вчинення кримінального правопорушення, виникнення інформації про кримінальне правопорушення та його учасників, закономірності збирання дослідження, оцінки та використання доказів, та заснованих на пізнанні цих закономірностей, спеціальних засобах і методах судового дослідження і попередження кримінальних правопорушень.

Пререквізити навчальної дисципліни. «Теорія держави і права», «Кримінальне право», «Судові та правоохоронні органи»,

Постреквізити навчальної дисципліни. «Кримінальний процес», «Криміналістика», «Кримінологія», «Кримінально - виконавче право».

Програмні компетентності

Загальні компетентності	ЗК1.Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК2.Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК3.Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК5.Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК12. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності
Спеціальні компетентності	СК3.Здатність до критичного мислення та системного аналізу правових явищ. СК4.Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати правову інформацію з різних джерел СК5.Здатність визначати придатні для юридичного аналізу факти, систематизувати одержані результати, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки, формулювати аргументовані висновки та рекомендації. СК6.Здатність у межах своєї компетенції забезпечувати законність та правопорядок, безпеку особи та суспільства, протидіяти нелегальній (незаконній) міграції, тероризму та торгівлі людьми, незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів чи прекурсорів. СК8.Здатність ефективно застосовувати сучасну техніку та інформаційні технології, використовувати технічні засоби, спеціалізовані інформаційно-пошукові системи, бази та банки даних, а також відповідне програмне забезпечення для захисту прав і свобод людини, власності, суспільних відносин від протиправних посягань. СК10.Здатність до аналізу та оцінки причин, умов та факторів, що впливають на вчинення кримінальних та адміністративних правопорушень.

	СК11.Здатність визначати особу правопорушника, аналізувати кількісні та якісні показники злочинності. СК13.Здатність застосовувати криміналістичну техніку, оперативно-технічні засоби, у тому числі при проведенні оперативно-розшукових заходів та негласних слідчих (розшукових) дій. СК20. Здатність забезпечувати законність та правопорядок в державі, дотримання прав і свобод людини та громадянина, попереджувати загрози національній безпеці держави (кібербезпеку, економічну та інформаційну безпеку тощо).
Результати навчання	РН6.Знати і розуміти принципи доброчесності та норми етичної поведінки, дотримуватися їх у професійній діяльності. РН10.Виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки. РН11.Знати і розуміти сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи. РН13.Знати і розуміти вимоги законодавства, здійснювати кваліфікацію адміністративних та кримінальних правопорушень, грамотно оформлювати процесуальні документи, що використовуються під час провадження у справах про адміністративні та кримінальні правопорушення, застосовувати превентивні та примусові поліцейські заходи. РН14.Здійснювати пошук та аналіз новітньої інформації у сфері правоохоронної діяльності, мати навички саморозвитку та самоосвіти протягом життя, підвищення професійної майстерності, вивчення та використання передового досвіду у сфері правоохоронної діяльності. РН22.Оцінювати оперативну (бойову) обстановку, рівень потенційних загроз та викликів, прогнозувати їх розвиток, застосовувати тактичні методи превентивного та силового втручання для запобігання та припинення правопорушень, усунення загроз внутрішньому безпековому середовищу, державному суверенітету та територіальній цілісності держави, у тому числі у взаємодії з іншими уповноваженими на це органами та громадою.

Зміст навчальної дисципліни

№	тема	ле кц	се м	са мо ст	Методи навчання/оцінювання
Змістовний модуль 1 : Загальні поняття кваліфікації кримінальних правопорушень					
1	Поняття, підстави кримінально-правової кваліфікації Сутність кримінально-правової кваліфікації	2			Навчальна лекція / усний контроль
2	Принципи кримінально-правової	2	2		Пояснювально-

	кваліфікації				ілюстративний / самостійна робота
2. Змістовний модуль 2: Види кримінально-правової кваліфікації кримінальних правопорушень					
3	Кваліфікація кримінальних правопорушень з врахуванням стадії їх вчинення	2			Навчальна лекція /самостійна робота
4	Форми співучасті у кримінальному правопорушенні Кваліфікація кримінальних правопорушень, вчинених у співучасті	2	2		Пояснювально-ілюстративний /самостійна робота
5	Види множинності правопорушень Кваліфікація множинності кримінальних правопорушень	2	2		Дедуктивний метод /усний контроль
6	Поняття конкуренції кримінально-правових норм Кваліфікація кримінальних правопорушень за конкуренції кримінально-правових норм	2	2		Навчальна лекція /самостійна робота
7	Кваліфікація кримінальних правопорушень, вчинених при наявності кваліфікуючих та привілеюючих ознак складу кримінального правопорушення	2	2		Навчальна лекція /самостійна робота
8	Обставини, що виключають злочинність діяння Кваліфікація діянь, вчинених при обставинах, що виключають їх злочинність	2			Пояснювально-ілюстративний /самостійна робота
9	Розмежування складів кримінальних правопорушень та відмежування їх від складів інших правопорушень Критерії розмежування складів кримінальних правопорушень	2	2		Навчальна лекція / усний контроль
10	Кваліфікація діянь, вчинених при відсутності всіх ознак складу кримінального правопорушення	2	2		Навчальна лекція /самостійна робота
Модульна контрольна робота					
	Всього 120	20	14	56	
Форма контролю іспит					

Технічне обладнання та/або програмне забезпечення. В освітньому процесі використовуються навчальні аудиторії, бібліотека, мультимедійний проектор та комп'ютер для проведення аудиторних занять з елементами презентації. Вивчення окремих тем і виконання практичних завдань потребує доступу до інформації зі всесвітньої мережі Інтернет, який забезпечується безкоштовною мережею Wi-Fi.

Система оцінювання та вимоги

№ тем	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Загальн. сума балів
Робота на сем. занятті	6		6		6	6	6		6	6	42
Самост. робота	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	20

Підсумкове оцінювання	Сума балів за семінари	Сума балів за самостійні роботи	Модульна контрольна робота	Сума балів за залік	Загальна сума
	42	20	18	20	100

Під час оцінювання засвоєння кожної теми за поточну навчальну діяльність здобувачу освіти виставляють оцінки з урахуванням затверджених критеріїв оцінювання.

Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів освіти та розподіл балів, які вони отримують, регламентуються Положенням про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у ПрАТ «ВНЗ «МАУП».

Модульний контроль проводиться на останньому занятті модуля у письмовій формі, у вигляді тестування.

*Робота на семінарському занятті оцінюється у 2 бали.

Види робіт передбачених на семінарському занятті:

- експрес-опитування;
- опитування за темою заняття;
- тест;
- виконання практичного завдання;
- розв'язання задач;
- презентації студентів.

** Самостійна робота студента передбачає підготовка до аудиторних занять шляхом опанування матеріалів лекції, вивчення базової і додаткової літератури, періодичних видань, Інтернет - джерел та судової практики, підготовка юридичних документів. Оцінюється в 1 бал

***Модульний контроль здійснюється у вигляді *тестування*.

Студентами пропонуються тестові завдання у кількості 12 питань.

Види тестових завдань:

- 3 вибором однієї правильної відповіді з наведених варіантів;
- 3 вибором кількох правильних відповідей;

Критерії оцінювання: виконання тестових завдань – максимум 12 балів.

Підсумковий семестровий контроль з навчальної дисципліни «Теорія кримінально-правової кваліфікації кримінальних правопорушень» є обов'язковою формою оцінювання результатів навчання здобувача вищої освіти. Він проводиться в терміни, встановлені графіком навчального процесу, та в обсязі навчального матеріалу, визначеного програмою навчальної дисципліни.

Підсумковий контроль проводиться у формі екзамену проводиться усно. Студента допускають до семестрового контролю за умови виконання ним усіх видів робіт.

Семестровий контроль у формі заліку передбачає, що підсумкова оцінка з дисципліни визначається як сума (проста або зважена) балів за змістовими модулями. Залік виставляється за результатами роботи здобувача освіти впродовж усього семестру.

Рейтингова оцінка здобувача освіти складається з балів, отриманих здобувачем за результатами заходів поточного контролю, заохочувальних балів.

Здобувачі освіти, які виконали всі умови допуску до заліку та мають рейтингову оцінку 60 балів, отримують відповідну до набраного рейтингу оцінку без додаткових випробувань.

Зі здобувачами, які виконали всі умови допуску до заліку та мають рейтингову оцінку менше 60 балів, а також з тими здобувачами, хто бажає підвищити свою рейтингову оцінку, на останньому за розкладом занятті з дисципліни в семестрі викладач проводить підсумковий семестровий контроль у вигляді заліку.

Оцінювання додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності. До додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності відносять участь здобувачів у роботі наукових конференцій, наукових гуртків здобувачів і проблемних груп, підготовці публікацій, участь у Всеукраїнських олімпіадах і конкурсах та Міжнародних конкурсах тощо понад обсяги завдань, які встановлені відповідною робочою програмою навчальної дисципліни.

За рішенням кафедри здобувачам освіти, які брали участь у науково-дослідній роботі та виконували певні види додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності, можуть присуджуватися заохочувальні (бонусні) бали за визначену освітню компоненту.

Також, заохочувальні бали можуть нараховуватися, якщо здобувач освіти, наприклад, виконав і захистив певні види робіт, відвідував всі лекції, семінарські й практичні заняття, має власний рукописний конспект лекцій та опрацьований додатковий навчальний матеріал, немає пропусків занять без поважних причин, відвідував додаткові консультації за участі лектора тощо.

Сума заохочувальних балів враховується при виставленні підсумкових балів в заліково-екзаменаційну відомість (але не більше **89 балів** в загальному підсумку) і може бути автоматично зарахована при виставленні підсумкової семестрової оцінки з відповідної освітньої компоненти.

Заохочувальні бали не є нормативними і не входять до таблиці розподілу балів, які отримують здобувачі вищої освіти та основної шкали системи оцінювання.

Один захід може бути підставою для виставлення заохочувальних балів лише за однією найбільш релевантною освітньою компонентою.

Для оцінювання результатів навчання здобувача вищої освіти впродовж семестру застосовується 100-бальна, національна та шкала ЄКТС оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECT8	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену	для заліку
90 – 100	A	відмінно	Зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
68-74	D	задовільно	
60-67	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Політика курсу. Курс «Теорія кримінально-правової кваліфікації кримінальних правопорушень» (для бакалаврів) передбачає засвоєння та дотримання принципів етики та

академічної доброчесності, зокрема орієнтації на запобігання плагіату у будь-яких його проявах: всі роботи, доповіді та презентації мають бути оригінальними та авторськими, не переобтяженими цитатами, що мають супроводжуватися посиланнями на першоджерела.

Оцінювання здобувача освіти орієнтована на отримання балів за активність на семінарських заняттях, а також виконання завдань, які здатні розвинути практичні уміння та навички за, які можуть бути за рішенням викладача нараховані додаткові (бонусні) бали. Відсутність на лекції не відпрацьовується, оскільки теми та питання лекцій і семінарських занять співпадають. Відсутність на семінарському занятті відпрацьовується. Відпрацювання семінарського заняття за рішенням викладача може здійснюватися у формі опитування, тестування, виконання практичного завдання, розв'язання задачі з відповідної теми.

На останньому за розкладом занятті проводиться основна форма поточного контролю у вигляді письмової модульної контрольної роботи. Результат модульної контрольної роботи для студента, який не з'явився на контрольний захід, є нульовим. У такому разі, студент має можливість повторно виконати модульну контрольну роботу.

Методичне забезпечення навчальної дисципліни.

1. «Судочинство та судоустрій в Україні» посібник для в закладів вищої освіти за заг. ред. доктора юридичних наук, професора В.О. Заросила та доктора юридичних наук, професора А.М. Кислого співавторство. «Видавництво Людмила» 2020 - 196 с
2. Юридичний механізм захисту прав людини: посібник для в закладів вищої освіти за заг. ред. доктора юридичних наук, професора В.О. Заросила та доктора юридичних наук, професора А.М. Кислого. Київ: "Видавництво Людмила", 2021. 172 с.
3. Криміналістика: збірник тестових завдань: посібник для вищих навчальних закладів Співавторство "Видавництво Людмила", 2021. 60 с.
4. Прокуратура України посібник для в закладів вищої освіти за заг. ред. доктора юридичних наук, професора В.О. Заросила та доктора юридичних наук, професора А.М. Кислого. Київ: "Видавництво Людмила", 2022. 119 с.
5. Правоохоронна діяльність в Україні посібник для в закладів вищої освіти за заг. ред. доктора юридичних наук, професора В.О. Заросила та доктора юридичних наук, професора А.М. Кислого. Київ: "Видавництво Людмила", 2022. 119 с.
6. Національна поліція України посібник для в закладів вищої освіти за заг. ред. доктора юридичних наук, професора В.О. Заросила та доктора юридичних наук, професора А.М. Кислого. Київ: "Видавництво Людмила", 2022, 188 с.
7. Національне агентство з питань запобігання корупції посібник для в закладів вищої освіти за заг. ред. доктора юридичних наук, професора В.О. Заросила та доктора юридичних наук, професора А.М. Кислого. Київ: "Видавництво Людмила", 2022, 136 с.
8. Національна гвардія України як правоохоронний орган посібник для в закладів вищої освіти за заг. ред. доктора юридичних наук, професора В.О. Заросила та доктора юридичних наук, професора А.М. Кислого. Київ: "Видавництво Людмила", 2022, 104 с.
9. Державна прикордонна служба України як правоохоронний орган спеціального призначення посібник для в закладів вищої освіти за заг. ред. доктора юридичних наук, професора В.О. Заросила та доктора юридичних наук, професора А.М. Кислого. Київ: "Видавництво Людмила", 2023, 168 с.
10. Національне антикорупційне бюро України посібник для в закладів вищої освіти за заг. ред. доктора юридичних наук, професора В.О. Заросила та доктора юридичних наук, професора А.М. Кислого. Київ: "Видавництво Людмила", 2022, 168 с.
11. Служба безпеки України посібник для в закладів вищої освіти за заг. ред. доктора юридичних наук, професора В.О. Заросила та доктора юридичних наук, професора А.М. Кислого. Київ: "Видавництво Людмила", 2022, 128 с.

Рекомендовані джерела інформації.

Нормативно-правові акти:

1. Конституція України: Основний Закон України від 28 червня 1996 р. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30 Ст. 141. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
2. Кримінальний кодекс України від 05 квітня 2001 р. № 2341-III / Верховна Рада України. Відомості Верховної Ради. 2001, № 25-26, ст.131.
3. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13 квітня 2012 р. № 4651-VI /Верховна Рада України. Відомості Верховної Ради. 2013, № 9-10, № 11-12, № 13, ст.88.
4. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 7 грудня 1984 р. № 8073¹-X / Верховна Рада України. Відомості Верховної Ради. 1984, додаток до № 51, ст.1122.

Основна література

1. Кваліфікація злочинів: навч. посіб. / [Г.М. Анісімов, О.О. Володіна, І.О. Зінченко та ін.] ; за ред. М.І. Панова. Вид. 2-ге, допов. та випр. Х.: Право, 2017. 360 с.
2. Панов М.І. Загальні засади кваліфікації злочинів: лекція / М.І. Панов. Х. : Право, 2016. 104 с.
3. Тацій В.Я. Об'єкт і предмет злочину в кримінальному праві: монографія Харків: Право, 2016. 256 с.
4. Хавронюк М.І. Проступок, його сутність і порядок досудового розслідування та судового розгляду: новітні середньо азійські підходи порівняно з уже відомими. Право України. 2020. № 2. С. 119-137.
5. Зінченко І.О. Кваліфікація злочинів при їх множинності та конкуренції кримінально-правових норм: навч. посіб. / І.О. Зінченко. – Харків: Право, 2017. – 114 с.
6. Кваліфікація злочинів: навч. посіб. / За ред. О.О. Дудорова, Є.О. Письменського. – Київ: Істина, 2010. 430 с.
7. Кузнецов В.В. Теорія кваліфікації злочинів: підручник / В.В. Кузнецов, А.В. Савченко. – Київ: Алерта, 2013. 320 с.
8. Навроцький В.О. Основи кримінально-правової кваліфікації. Київ: Юрінком Інтер, 2006. 704 с.
9. Ус О.В. Теоретичні та прикладні проблеми кваліфікації в кримінальному праві України. Харків : Право, 2020. 704 с.
10. Берзін П.С. Кримінальне право України. Загальна частина : підручник : у 3-х т. Загальні засади. Київ : ВД «Дакор», 2019. Т.1. 562 с.
11. Вереша Р.В. Кримінальне право України. Загальна частина : навч. посіб. / Р. В. Вереша. – 2-ге вид. Київ : Центр учб. л-ри, 2012. 320 с.
12. Вереша Р.В. Кримінальне право України на сучасному етапі. Загальна частина : навчальний посібник. Київ : Алерта, 2022. 612 с.
13. Загальне адміністративне право України : підручник / за заг. ред.: акад. С. Ківалова і проф. Л. Білої-Тіунової ; Нац. ун-т «Одеська юрид. академія». – Одеса : Фенікс, 2023. – 792 с
14. Заросило В.О. Вступ до спеціальності: правоохоронна діяльність: методичні рекомендації для самостійної роботи здобувачів. Київ: «Видавництво Людмила», 2025. 572 с.
15. Зінченко І.О. Кваліфікація злочинів при їх множинності та конкуренції кримінально-правових норм : навч. посіб. Харків : Право, 2017. 144 с.
16. Панов М.І. Загальні засади кваліфікації злочинів : лекція. Харків: Право, 2016. 104 с.

Додаткова література

1. Погорецький М. А. Функціональне призначення оперативно-розшукової діяльності у кримінальному процесі: монографія. Харків : Арсіс, 2007. 576 с.
2. Тагієв С. Р. Негласні слідчі (розшукові) дії у кримінальному судочинстві України : монографія. Київ: ВД «Дакор», 2015. 440 с.
3. Теорія і практика забезпечення конституційних прав та свобод громадян при проведенні негласних слідчих (розшукових) дій: монографія / Н.О. Гольдберг та ін.; за заг.

- ред. С.Р. Тагієва та В.В. Шендрика. Чернігів: Десна Поліграф, 2017. 335 с.
4. Пяковський В., Черноус Ю., Криміналістика: підручник К., ЦНЛ 2017. 544 с.
 5. Пяковський В.В. Криміналістика: підручник - центр учбової літератури + ЦНЛ Київ 2015.-544 с.
 6. Пяковський В., Черноус Ю., Криміналістика: підручник К., ЦНЛ 2017. 544 с.
 7. Удовенко Ж.В. Криміналістика: конспект лекцій К., ЮрКнига 2017. 304 с.
 8. Криміналістика: підручник за заг. ред. проф. Канціра В.С. та ін. -Львів, 2015. 420 с.
 9. Питання взаємодії загального нагляду і нагляду за виконанням законів органами дізнання і попереднього слідства в діяльності районної, міської прокуратури, Бакаєв Д. М. - Харків, 1988.
 10. Правоохоронні органи України: курс лекцій / А. П. Гель, Г.С. Семаков, Д. П. Цвігун. – Київ: МАУП, 2000.
 11. Бандурка О. М. Оперативно-розшукова діяльність: Підручник- Ч. 1-Х.: Вид-во Нац. ун-ту внутр. справ МВС України, 2002. – 178 с.
 12. Басай В. Д. Судові та правоохоронні органи України: Підручник для студ. вищих юрид. навч. закладів - 2-ге вид., доп. та змінами.- Івано-Франківськ: Видавничо-поліграфічне товариство «Вік», 2002 - 820 с.
 13. Організація судових та правоохоронних органів / За ред. І. Є. Марочкіна та ін. — Х., 2000. – 202 с.
 14. Суд, правоохоронні та правозахисні органи України: Навч. посібник. — К.: Юрінком Інтер, 2002. – 267 с.
 15. Мельник М. І., Хавронюк М. І. Суд та інші правоохоронні органи. Правоохоронна діяльність: Навч. посібник. — К., 2000. – 324 с.
 16. Нор В.Т.Судові та правоохоронні органи України. Підручник для студентів вищ. навчальн. закладів /В.Т. Нор, Н.П. Анікіна - К. Ін Юре, 2010. – 240 с.

Інформаційні ресурси:

1. Електронна бібліотека юриста, WEB кафедра права. URL: http://www.kafedr.at.ua/board/rimske_pravo (дата звернення: 28.08.2023).
2. Національна парламентська бібліотека України. URL: <http://www.catalogue.nplu.org> (дата звернення: 28.08.2023).
3. Офіційний веб. Сайт Міністерства юстиції України. URL: <http://www.minjust.gov.ua> (дата звернення: 28.08.2023).
4. Інформаційно – пошукова система «Нормативні акти України (НАУ)». URL: <http://www.nau.ua> (дата звернення: 28.08.2023).
5. Офіційний сайт Адміністрації Президента. URL: <http://www.president.gov.ua/ru/content/secretariat> (дата звернення: 01.09.2022).
6. Національна бібліотека України ім.В.І.Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua> (дата звернення: 28.08.2023).
7. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. URL: <http://www.rada.gov.ua> (дата звернення: 28.08.2023).
8. Національна парламентська бібліотека України. URL: <http://www.catalogue.nplu.org> (дата звернення: 28.08.2023).